

Sylabus przedmiotu

Przedmiot:	Teorie symbolu
Kierunek:	Filozofia, II stopień [4 sem], stacjonarny, ogólnoakademicki, rozpoczęty w: 2012
Rok/Semestr:	I/2
Liczba godzin:	30,0
Nauczyciel:	Bytniewski Paweł, dr hab.
Forma zajęć:	konwersatorium
Rodzaj zaliczenia:	zaliczenie na ocenę
Punkty ECTS:	3,0
Godzinowe ekwiwalenty punktów ECTS (łącznie liczba godzin w semestrze):	2,0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie konsultacji 30,0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie zajęć dydaktycznych 13,0 Przygotowanie się studenta do zajęć dydaktycznych 10,0 Przygotowanie się studenta do zaliczeń i/lub egzaminów 35,0 Studiowanie przez studenta literatury przedmiotu
Poziom trudności:	wszystkie poziomy
Wstępne wymagania:	brak
Metody dydaktyczne:	<ul style="list-style-type: none"> • dyskusja dydaktyczna • wykład informacyjny • wykład konwersatoryjny • wykład problemowy
Zakres tematów:	<p>1. Symbol jako kategoria semiotyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • problem typologicznego umiejscowienia symbolu pośród innych znaków: funkcje symbolizmu i „poliwalencja symboliczna” (A.N. Whitehead, H-G. Gadamer) • semiotyczna specyfika struktur symbolicznych (U. Eco, T. Todorov, G. Durand, H. Buczyńska- Garewicz) • symbol a granice dyskursywności - funkcja poznawcza i komunikacyjna symbolu (alegoria, metafora, symbol – P. Ricoeur, P. Tillich) <p>2. Symbol jako kategoria egzystencjalno-psychologiczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • między „językiem prywatnym” a „doświadczeniem uniwersalnym” (E. Gombrich) • symboliczne upośrednienie świadomości • symbolizm archetypów (C.G. Jung) <p>3. Symbol jako kategoria hermeneutyczna.</p> <ul style="list-style-type: none"> • hermeneutyki redukcyjne i ustanawiające (G. Durand) • symbol - obecność <i>sacrum</i> (M. Eliade, P. Ricoeur) <p>4. Symbol jako kategoria antropologiczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • między „doświadczeniem podstawowym” a „złudą symboliczności” • kulturowy kontekst myśli symbolicznej • symbol a mit (M. Eliade, P. Ricoeur) <p>5. Symbol jako kategoria nowoczesności</p> <ul style="list-style-type: none"> • desymbolizacja nowoczesności (M. Weber, E. Cassirer, R. Caillois) • uniwersalność symbolizmu (M. Czerwiński, M. Douglas)
Forma oceniania:	<ul style="list-style-type: none"> • esej • obecność na zajęciach
Literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Buczyńska-Garewicz H., <i>O pojęciu znaku zdegenerowanego</i>, „Studia Semiotyczne” 1981, nr 11. 2. Durand G., <i>Wyobraźnia symboliczna</i>, PWN, Warszawa 1986. 3. Eco U., <i>Semiotics and the Philosophy of Language</i>, Indiana University Press, 1986. 4. Eliade E., <i>Sacrum, mit, historia</i>, PIW, Warszawa 1974. 5. Jung C. G., <i>Archetypy i symbole</i>, Wydawnictwo Czytelnik, Warszawa 1981. 6. Langer S., <i>Nowy sens filozofii</i>, PIW, Warszawa 1976. 7. Lurker M., <i>Przesłanie symboli w mitach, kulturach i religiach</i>, Wydawnictwo Aletheia; Warszawa 2011. 8. Marody M., <i>Technologie intelektu</i>, PWN, Warszawa 1987. 9. Ricoeur P., <i>Egzystencja i hermeneutyka</i>, PAX, Warszawa 1985. 10. <i>Symbole i symbolika</i>, red. M. Głowiński, Wydawnictwo Czytelnik, Warszawa 1991. 11. Tillich P., <i>Pytanie o Nieuwarunkowane</i>, Wydawnictwo Znak, Warszawa 1994. 12. Todorov T., <i>Teorie symbolu, słowo/obraz terytoria</i>, Gdańsk 2012.

Dodatkowe informacje:

Wykład jest pomyślany jako prezentacja i omówienie teorii symbolu. Przedmiotem zainteresowania jest tu **symbol** w znaczeniu wyróżniającym kulturowe i podmiototwórcze funkcje symbolizmu, jako znak pewnego typu, wyznaczony przez opozycje: ikoniczność - nieikoniczność, wartość - znaczenie, znaczenie - oznaczanie, konkret - abstrakcja, uniwersalność - partykularność, stłumione - jawne, itp. Płaszczyzny ujęcia kategorii symbolu wyznaczają zatem główne opcje teoretyczne i podstawowe zagadnienia prezentowane na zajęciach zgodnie z zakresem tematów (patrz wyżej).